

УДК 332.1

С. Кусень

Науковий керівник : О.Берестецька, канд. екон. наук

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя, Україна

РОЛЬ БУДІВНИЦТВА У ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ

S.Kusen

Supervisor: O.Berestetska, Ph.D.in Economics

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

THE ROLE OF CONSTRUCTION IN THE RECOVERY OF UKRAINE

Відбудова інфраструктури – основна складова найшвидшого відновлення економіки України. Розуміння будівництва як системи взаємопов'язаних сфер, а не набору окремих ринків, допомагає осмислити проблеми економіки й знайти реальні шляхи «оздоровлення». Програма відбудови спрямована на відновлення комфортного життя для населення та повернення вимушених переселенців у нові домівки, сприяє зайнятості великої кількості громадян від будівельно-монтажних бригад до продавців обладнання й дизайнерів інтер'єру, а в результаті прискорить рух інших галузей.

Будівництво – особлива галузь національної економіки, яка формується, з одного боку, як процес відтворення основних засобів, що потребує великих капітальних вкладень на його здійснення, а з іншої – як процес власного розвитку даної галузі матеріального виробництва.

З початку військової агресії РФ в Україні зруйновано або пошкоджено близько 45 млн кв. м житлового фонду, 378 закладів освіти, 138 закладів охорони здоров'я, 8 цивільних аеропортів та 10 військових аеродромів, 7 ТЕС/ГЕС тощо [3]. Оцінку втрат здійснив і уряд України у співпраці з міжнародними фінансовими організаціями у рамках проекту Rapid Damage and Needs Assessment. Станом на 1 червня 2022 року цей проєкт оцінив загальні втрати фізичної інфраструктури у \$113,5 млрд, що перевищує половину довоєнного ВВП України - це майже 30% загальних втрат в час війни. На сьогодні збитки оцінюють у \$2,5 трлн [3].

За даними Державної служби статистики, в таблиці 1, наведено відхилення прийнятих в експлуатацію площ житлових та нежитлових будівель по регіонах в порівнянні за січень – вересень 2021 та 2022 років. Так, бачимо тяжкий відбиток війни по будівельній галузі України. В цілому по Україні за період з січня по вересень 2022 року здано в експлуатацію на 67% менше нежитлових будівель і на 55% - житлових, порівняно з цим же періодом минулого року. Збільшення по житлових площах відмічається лише в декількох регіонах України: Вінницькій, Івано-Франківській, Волинській, Закарпатській, Полтавській, Житомирській та Рівненській областях.

Країнами Європи було озвучено, що Україна у 2023 році потребуватиме близько 17 млрд доларів для термінового відновлення соціальної, енергетичної та транспортної інфраструктури. Проєкт нацпрограми «Відновлення та модернізація житла та інфраструктури регіонів» Плану відновлення України розроблено орієнтовною вартістю 150 - 250 млрд доларів та враховує напрями: нове будівництво житлової інфраструктури; будівництво (відновлення зруйнованих) об'єктів, із забезпеченням енергоефективності; модернізація централізованого опалення; будівництво нових мереж водовідведення та водопостачання та ін. [2].

Таблиця 1

Загальна площа нежитлових та житлових будівель, прийнятих в експлуатацію по регіонах у січні–вересні 2021 та 2022 років, м²

Регіон України	Нежитлові будівлі в 2021	Нежитлові будівлі в 2022	Житлові будівлі в 2021	Житлові будівлі в 2022	Відхилення	
					Нежитлові будівлі	Житлові будівлі
Вінницька	155053	55518	141057	339796	-99535	+198739
Волинська	83526	33554	131347	191505	-49972	+60158
Дніпропетровська	237613	55107	588075	118886	-182506	-469189
Донецька	139958	6840	22742	3683	-133118	-19059
Житомирська	79809	18435	66351	89519	-61374	+23168
Закарпатська	87609	52141	167752	225435	-35468	+57683
Запорізька	102154	10861	83492	10692	-91293	-72800
Івано-Франківська	98304	54989	199604	329219	-43315	+129615
Київська	500836	312826	2073952	915171	-188010	-1158781
Кіровоградська	46947	20219	к/с	19264	-26728	-
Луганська	к/с	к/с	к/с	706	к/с	-
Львівська	1087738	159398	882077	482009	-928340	-400068
Миколаївська	56298	к/с	34249	13021	-	-21228
Одеська	599706	79919	1 113787	508528	-519787	-605259
Полтавська	125412	87136	158198	197642	-38276	+39444
Рівненська	127866	82520	128310	146927	-45346	+18617
Сумська	141969	13978	59328	23179	-127991	-36149
Тернопільська	126274	35169	260965	129696	-91105	-131269
Харківська	166720	13321	648566	38388	-153399	-610178
Херсонська	64124	к/с	68396	7562	-	-60834
Хмельницька	223871	68414	511725	161589	-155457	-350136
Черкаська	91487	31397	200438	49847	-60090	-150591
Чернівецька	63266	27584	190773	153155	-35682	-37618
Чернігівська	81947	61929	132014	60300	-20018	-71714
Місто Київ	486819	350627	2913580	609567	-136192	-2304013
Разом по Україні	4975506	1646170	10783756	4825286	-3329336	-5958470

Джерело: систематизовано на основі даних [1]

Впевнено зазначимо, що будівництво – це перше з чого необхідно відновлювати Україну після війни, адже це і домівки для українців, які повертатимуться, це і підприємства, і нові робочі місця, які працують на українську економіку в напрямку створення доданої вартості та наповнення бюджету.

Література

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
2. План відновлення України. Проекти нацпрограми. URL: <https://recovery.gov.ua/project/program/recovery-and-upgrade-of-housing-and-regions-infrastructure>
3. Скільки втратили український бізнес та держава через повномасштабне вторгнення РФ. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/ocinka-vtrat-ukrajini-cherez-viynu-yak-shvidko-vidnovitsya-ekonomika-ostanni-novini-50272502.html>